

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem poslopu.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20
Za inserate uredništvo in upraviteljstvo
ni odgovorno.

Cena oznanil je za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu je cena po-
sebnostno znižana.

Štajerc.

Štev. 18.

V Ptuju v nedeljo dne 7. septembra 1902.

III. letnik

Ljudsko zborovanje v Središču.

V zadnji številki piše „Slovenski Gospodar“:
„Shod katoliško političnega društva „Sloga“ v Sre-
dišču se je vršil preteklo nedeljo ob ogromni
udeležbi. Zborovalcev je bilo blizu dva tisoč . . .
Navdušenje je bilo velikansko . . .“

To so laži, kakor še jih svet ni doživel! Zakaj
pri zborovanju 24. prejšnega meseca še ni bilo
niti 300 poslušalcev! Čuj in strmi svet, in ti
poslušalci so bili večinoma otroci, dekleta in fanti,
kateri so prišli ravno od večernic, in kateri so šli
k zborovanju, tako, kakor pač gre mladi človek tje,
kjer si misli, da bode kaka veselica. Dragi gospodje
poslanci, povejte nam vendar koliko kmetov je bilo
med temi tri sto poslušalci!

In kar je najboljšo, zbrali so se ti poslušalci,
ker so jih k temu zborovanju duhovniki od vseh
strani prignali, jih mladi kaplani celi teden prej k
temu prigovarjali.

Hofrat Ploj je govoril dolgo, dolgo, a ni pa go-
voril, kakor piše „Gospodar“ „izborno“ in „stvarno“,
temveč govoril je tako, da ga kmetje niso razumeli.

Spomini na vojaško službo.

Marsikaj, kar velja mnogo truda in trpljenja,
ostane človeku ljubo in drago. Vojak n. pr. ni skoraj
nihče rad, toda vsakdo, ki je nosil „suknjo belo in
sabljico prepasano“, se z radostjo spominja na vesele
trenutke, katere je preživel v svojem vojaškem času.
Stari veteranci kakor mladi „urlaubarji“ se mnogo-
krat pogovarjajo o cesarski službi ter modrujejo: „Eh,
v tisto rumenkasto kasarno me sicer ne vleče več
nazaj, pa veselo, prav veselo je bilo vendar v njej.“

Tudi jaz mislim tako. Cela tri leta sem tolkel
črni komis — če namreč nisem imel kaj boljšega —
poskusil bridkosti prostaka (gmajnerja), užival veli-
kanske časti od „frajterja“ do gospoda „firarja“, se
zvišal ko jegulja, kadar se je bilo treba zmuzniti
kaznim prestrogega „hauptmana“ in „ljubil ljubice
tri.“ Pogosto mi je lice samega veselja žarelo in se
oko radosti bliskalo, a večkrat sem tudi v temni

Govoril je na spol hrvaščino, naspol slovenščino, a
„ocvirki“ celega govora pa so bile neštete latinske
besede, da, gospod Ploj, še enkrat povemo: to je bilo
„mrcvarjenje“ v pravem pomenu besede!

No, pa nam povejte kmetje s Središča in oko-
lice, kateri ste se vdeležili tega shoda, ali ni bilo
tako? Povej nam gospod hofrat Ploj, ali si slišal,
kako so se pogovarjali boljši kmetje, kateri so stali
tam zadi, ne pa pri Vaši zborovalni mizi?

Gospod hofrat je tudi navdušeno udrihal po
„Štajercu!“

Čudno pa se nam vendarle zdi, da „Naš Dom“
tega zborovanja ni opisal v celem članku, čudno se
nam zdi, da je pisal v zadnji številki samo to-le:
„Ali čuj in strmi svet! Trg Središče, daleč okoli
po naši slovenski domovini znan po dobrih in trdih
narodnjakih, ima „Štajerčevo“ strančico. Mnogi mladeniči
središki so branili s vsem ognjem nemškutarsko glasilo,
ptujsko „giftno kroto“ . . . Povej nam „Naš Dom“ od
koder vendarle prihaja ta ogenj?

Mi ti hočemo povedati, da izhaja iz prepričanja,
ker je pametna kmečka mladina že davno sprevidela,
kako jo vodite Vi vsi z Vašimi pokvekami v sloven-

kajhi premišljeval, kako hitro minejo posvetne slad-
kosti muhastega vojaka.

Koga ne oživijo veseli spomini? Komu ne dajo
novih moči zoper vsakdanje trpljenje? Zato pa dragi
bralci junaškega „Štajerca“ poslušajte nekaj mojih
prigodbic iz vojašnice!

Rekruti.

Proti koncu meseca septembra dotičnega leta
postalo je v naši vasi nekega večera zelo živo in
glasno. Žabe v mlaki, kjer je pripravljena voda za
slučaj ognja, so sicer utihnile, namesto njihovega re-
glanja pa so se razlegale po hladnem in meglenem
zraku krepke vojaške pesmi in glasno vriskanje. Naj-
večkrat so se slišali besede:

„Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo,
Nazaj nas več ne bo!“

Tuintam je kdo tiho odprl okence in skoz njega
pomolel glavo. Niti opaziti bi ne mogel mirnega po-
slušalca, ako ne bi slišal njegovega vzdihovanja. Pri-

skem jeziku, s vsakim Vašim zborovanjem za nos!

Za gospodom hofratom je govoril znani napredni kmet Zdravec z Loperšič, navdušen prijatelj „Štajerca“. Gospodu Ploju najbrž ni bilo prav, da bi govoril napredni kmet, zato se je držal pri tem govoru tako kislo kakor, da bi bil vse kisle murke v središkem farovžu pojedel. A glej, hofrat je nastopil za Zdravcem in mu je moral pritrditi, da je ta popolnoma prav govoril, rekel je, da bi bilo dobro za dotični stan, ako bi se mogle zahteve Zdravca izpolniti, toda to ne gre, ker je premalo denarja!!! Zakaj pa se ne dajo? — Ne za denarja voljo, temveč, ker ni nobenega, kateri bi jih na pravem mestu državi naznanil!

Ko je zapustil Zdravec govorniški oder, je zaklical samo od kaplana našuntani bajtar Čirič: „Fej „Štajerc“! A glej, — nihče drugi ga pri tej nesramni klerikalni budalosti ni podpiral! Kaj ne gospod hofrat, in Vi gospod kaplan, to je žalostno?

Kmalu potem je nastopil deželni poslanec dohtar Rosina. Prosil je najprvič svoje poslušalce, naj mu odpustijo, da je — hripav! Da bi jih vendar le bil raji prosil odpuščanja, da je v deželnem zboru že več kakor tri leta — mutast!

Toraj z hripavim glasom je govoril ta naš kmečki zastopnik in je rekel med drugim tudi te le besede, besede velikanskega pomena, katere si bomo vsi zapomnili: „Kmet mora svoje težnje povedati poslancem, ker mi poslanci ne moremo poznati sami kmečkih žuljev!“

Da, gospod Rosina, Vi poslanci, kateri ste sami dohtarji in duhovniki, Vi ne morete poznati kmečkih žuljev, to Vam že verjamemo, zato pa si naj voli kmet kmeta za poslanca, ta pa pozna, ne da bi se mu še moralo razlagati, oh — predobro vse kmečke žulje! Sodite sami kmetje, kdo je vodil ta shod! Nihče

plazi se bliže in videl bodeš lep deviški obraz s krasnimi očmi, iz katerih kapljajo solze na hladno, neobčutljivo zemljo. Poslušaj pazno in na tvoje uho dojdejo žalobne besede: „Moj Bog, zakaj so tudi njega vzeli! Kako lahko bi me bil peljal pred oltar! S kakšnim veseljem bi prevzela breme že onemoglim starišem!“

Skrbne mamice pevcev si s predpasniki (furtohi) brišejo mokre oči ter hitijo gledat, če so kokoši dobro zaprte in če je še kaj bele moke doma. Ljubezne botre in tete preiskujejo po omarah škatljice, v katerih imajo shranjene svetle krone, ki bi naj lajšale bodočim vojakom slovo. Tudi očetom je težko v prsih; pa oni prenašajo mirno srčne bolečine, dobro vedoč, da je bramba domovine dolžnost vsakega moža.

Nihče se nocoj ne huduje nad petjem. Še celó strogi oče župan, kateri obesi drugekrat vsak najmanjši nemir žandarjem na nos, se danes nič ne jezi nad „nadležnimi razgrajachi“, saj je zjutraj on sam izročil vsakemu izmed njih, „listek beu“ in

drugi kakor mladi kaplani, župniki, potem pa dohtar in dohtar in drugoč dohtar, pa še gospod dohtar hofrat.

Dohtar Omulec, kateri je bil predsednik tega zborovanja je z milo donečim svojim glasom hvalil dohtarja Rozina, kake zasluge da on ima, kako neumoma deluje, in kako je on zadovoljen z njegovim poslanstvom. Vrana vrani ni nigdar oči izključala! In bode tudi verjel vsaki kmet, da je dohtar zadovoljen s poslancem, kateri je tudi dohtar. Zakaj pa ni postavil dohtar Omulec na zborovanju predloga, da ne vsi tisti kmetje, kateri so zadovoljni s poslanstvom dohtarja Rozina, in kateri hočejo da se on z pet voli, vzdignejo roke? Potem bi dobil od kmetov, čeprav jih je bilo malo navzogotovo pravi odgovor! Prepričani smo, da bi vsi kmetje potisnili obe roki globoko v žep, nobeden bi jih ne bil za Rozina povzdignil.

Tudi horvački poslanec Spinčič je govoril. Poročal je najtopleje „Domovino“. Zakaj le neki „spodarja“ in njegove umazane priloge ne? Sicer je itak vse eno. „Domovina“ je zopet prav klerikalna bodemo videli, ali se bode pri državnih volitvah tako obnašala? Hribar, njen lastnik, potrebuje duhovniških grošev v svoji trgovini, kaj ne, za lepe okrogle groše pa se že splača, da je človek tu in tam — klerikalec! Spinčič je pravil, da se Hrvatom slabi godi, kakor Štajercem. No, za Boga milega, kaj potem iščete med nami gospod Spinčič, idite Vašim ubogim Horvatom pomagat. Štajerce pa pustite v miru!

Vsi govorniki pa so malone soglasno udrinili po „Štajercu“ in po naprednem kranjskem „Narodu“. Kaj ne? — „Štajerca“ moramo ubiti „Narod“ pa naj ostane na Kranjskem, potem bode dalo še za naprej po Spodnjem Štajerskem kalni vodi ribariti in s kmeti gospodariti po dohtarskem, po duhovniškem načrtu!!

Dohtar Omulec je proglasil eno resolucijo

„ta listek tako prav, da cesar ga je vzel!“

Le stara Godlarca je mrmrala med dolgo svojo večerno molitvijo: „Hentajte, da bi te rogovileže vendar enkrat ta črni odnesel! Zdaj se derejo, ko bi šli nad Turka, ko pa zagledajo puško, se bodejo jokali kakor ničvredni otroci na svetega Miklavža večer.“

Sitna tercijalka je imela prav. Ko smo 5. oktobra zjutraj stali na velikem dvorišču kasarne, bilo nam je kakor bi nas bil kdo s kropom polil. Hitro so nam razložili in dve uri pozneje nas je stalo kacic najst novincev v veliki sobi. Debelo smo gledali v lezne postelje, trde slamnjače (štrozoke) in v vojaki ki so se smejali naši nerodnosti in nas za noč imeli.

V izbo je prišel mlad poročnik (lajtnant). Znakliče nam v pozdrav: „Kaj se držite tako kislo, kako da bi vam bil maček mlade pojedel? Vi bodeste slabi branitelji cesarja in domovine!“ Po sobi zabučili

jednoglavno sprejeto, a glejte in čujte! vzdignilo se je samo kakih 20 rok in med temi še so vzdignili nekteri kaplani in nekteri pisarji (šribarji) iz hvalevrednega navdušenja za kmečki (?) blagor vsaki obe svoji roki!

Tukaj le čujte kmetje nekega kmeta, kateri pa ni bil „Štajercev“ pristaš, kako je on obsodil to zborovanje:

Rekel je: „Enega nisem razumel, (čuj, čuj hofrat Ploj!), drugi (namreč Rozina) je nekaj kvasil, cesar sam ni razumel, horvaški Spinčič pa misli, da je nam na Štajerskem preveč dobro godi. Sploh pa je bil ta gospod pred zborovanjem pri vinogradu gospoda hofrata, kjer gotovo nista rigulila! Ako bi človek vse to, kar so tukaj govorili ti slovenski poslanci zmetal v rešeto, in bi celo uro to rešeto trosil, bi padlo komaj za en groš plev iz njega!

Toraj govorilo se je malone tri ure — a samo duhovnike, samo za dohtarje. Rezolucije so se pravej kar z zraka (lufta) potegnile, čeprav so bile le 14 dni prej napisane! Kako pošteno mišljenje pa je napolnjevalo te gospode, sodite kmetje sami! Poslanec Rozina je rekel: „Samo tri mesce ne kupujmo cesar pri Nemcih, potem bodejo vsi zmrznili!“ Neki k. slovenski visoki uradnik pa je rekel: „Tako je! Bujkot!“ Par kmetov blizu tam se je pogovarjalo eden izmed njih je rekel: „Pa še tam Nemca nadomimo, kadar pride jabolk, živine, vina in drugih izdelkov kupovat, saj nam bodejo dohtarji in pa kmetiki vse te pridelke potem bolj drago plačati! Denarja jim nobenemu ne manjka!“

Rozina je tudi rekel: „Kmetje ne bodite tako strupni, le počakajte, pomoč bo že prišla!“

No, le čakaj kmet, dokler se ti bode koža s telesa potegnila, ker po dohtarskem mnenju gotovo ne čakaš, kakor vsi dohtarji!

Da, dragi kmetje, le čakajte, a, ako ste pametni, časa ne, kakor do prihodnjih deželno zbornih zborovanj! Tedaj pa jim pokažite, da so se vam zastoj

in smeh vojakov. Kako pa je nas začetnike ta hlaški pozdrav potolažil, mislite si lahko sami.

Da bi postala mera naših bridkosti polna, spravil je še nad nekega objokanega, z velikim dišečim kromom (pušeljcom) okinčanega mladeniča. Prijel je eno evetljico in rekel: „Vaša punca (dekle) vam ni dala kar celo metlo seboj. Pa take metle so za vašo puščico preslabe, tu potrebujemo ostrih metelj in kladiv.“

V rekrutovem očesu se je zableskvalo par deželnih solz. Ko lajtnant to zapazi, hitro nadaljuje: „Kaj bodete žalovali! Dobička od svoje Micke tako vam ne bode nobenega več: cukercokov, sladkih hrušk in jabolk vam ne more več davati, na ples je tudi ne morete voditi. In ko pridete čez dolga leta domov, bode že stara in grda. Vi menda ne mislite, da bode čakala na vas? Kaj še! Ženske ne tako neumne kakor rekruti. Že drevi bo drug kmet mimo njenega okna, v nedeljo bode ž njim govorila in po zimi bo gostija. Zato pa dečko le pa-

s vsemi temi zbori prilizovali, da jim je med Vami odklenkalo za vselej!

To je toraj žalostni poraz slovenskih kmečkih poslancev v Središču. A vendar pa nas je nekaj jako razveselilo; zapazili smo, da veje napredni duh tudi med starimi in mladimi kmeti v Središču. Vsa čast tem naprednjakom, ker njihova je bodočnost!

Nemščina v domačih šolah.

Ob slovensko-nemških mejah je jako razširjena navada, da dajo slovenski kmetje svoje otroke nemškemu kmetu za delj časa v oskrbo, da se tam naučijo nemškega jezika. Otroki nemških kmetov pa živijo pri slovenskih sosedih delj časa, da se naučijo slovenskega jezika. Ti kmetje so toraj sprevideli kako važno je, da se naroda, katera morata skupaj živeti tudi razumeta.

Toda ta potreba se ni pojavila samo ob mejah, temveč malone po celem Slovenskem. Večinoma vse mesta, vsaj na slovenskem Štajerskem in Koroškem, imajo nemške prebivalce. Kmetje so primorani s temi občevati in naravno je, da se jim je treba naučiti njihovega jezika. Ker pa ti kmetje nimajo nemških sosedov, da bi jim dali v oskrbo svoje otroke, toraj morajo skrbeti za pouk tujega jim jezika na drugi način. To se lahko zgodi s tem, da jih dajo v mestne šole, toraj, da jih puste delj časa živeti v mestih med Nemci. Mestno življenje pa je drago in tako je mogoče samo le najpremožnejšim kmetom, da skrbijo za ta tako važni pouk. Siromaki so toraj od tega izključeni. Kako pa bodem dal sina v mestne šole, ko pa nimam niti toliko denarja, da bi kupil najvažnejše za domače življenje?

Pri tem pouku v mestih, pa še preti na vrh kmečki mladini nevarnost, katera se pač premalo uvažja. Mladi dečki se nauče ne le tujega jim jezika, temveč nauče se tudi mestnega življenja, mestnih šeg, mestnih navad in žalibog tudi razvad. Tako je poslal

meten bodi! Mestne mamice imajo tudi lepe otroke!“

Po zopetnem krohotanju so rekli gospod „feldvebel“ Kregar, da moramo vsi na hodnik (gank), kjer dobimo cesarsko obleko. Iz sosednih sob so tudi prišli rekruti. Eden je privlekel seboj svoj kovčeg (kofar), ker se je najbrž bal, da bi mu iz njega ušla pečena kokoš, čeravno jej je že pojedel obe nogi in obe perutnici.

In dobili smo res „cesarsko“ obleko. Hm, pa še kakšno! Gospod Kregar so rekli, da je še lepa in skoraj čisto nova in da moramo zato prav skrbno paziti na njo. Mi pa smo žalostno zijali v stare zakrpane suknje, težko obutje, od potu (švica) se bliščeče kape in na franže pri hlačnikih. Nato smo vsi povprek prosili za kaj boljšega. Toda feldvebel ni hotel o tem nič slišati, marveč postal je hud, češ: „Dobra je za vas, dobra, ker še niste pravi vojaki; ko si zaslужite boljše, dobite novo.“

Kaj se če! Preobleči smo se morali, glasno se smejoč jeden drugemu, kajti skoraj vsi smo bili po-

pred par leti neki premožen kmet svojega naspol odraslega sina v mesto, da bi se naučil tam nemškega jezika. Fant je bil morda poldrugo leto v mestu, in govoril je tuji jezik za ta kratek čas prav dobro. A prišel je domov čisto drugačen, kakor je bil odišel od doma. Kot kmečki mladenič je odišel v mesto a domu je prišel — kot gospod! Škornjam na „špic“, visokemu koliru, dragi kravati in pa po najnovejši modi zašiti obleki se je tako privadil, da tega ne more več opustiti. Nemški tudi zna, a vendar pa ni več kmet, še manj pa gospod! Cigarete kadi, po mestno se obnaša, za plug več ne mara, vsako kmečko dekle imenuje „gospodično!“ Temu je ves pouk tujega važnega jezika več škodoval, kakor koristil.

In dragi kmetje, taki pridejo vsi domov, katere ste poslali v mesto učiti se tujega jezika, in le malo-kateremu se posreči da se s časoma med kmeti otresi za njega tako nevarnega mestnega upliva.

Kako pa se toraj naj uči slovenska mladina tujega jezika, katerega pa je vendar tako potrebna, da se ne bode naučila s koristnim jezikom tudi škodljivih mestnih navad? Odgovor je lahek! Naša mladina se naj uči nemškega jezika doma! Zakaj pa plačuješ toliko dače, zakaj pa plačuješ dragi kmet tako ogromne šolske doklade, ako se v tej šoli ne naučiš niti najvažnejšega, kako ti je občevati s tvojim sosedom? Tisoče in tisoče goldinarjev morajo šteti tudi najmanjše občine za nove šole, osem let mora kmečka mladina trgati hlače na njenih hlopeh, in česa se je naučila? Kaj pomaga kmečkemu fantu, ako si je belil svojo glavo leta in leta s prirodoslovjem, z naravoslovjem, z risanjem, ako zna popolnoma na pamet vse starožidovske profete, a tujega jezika, katerega bo tako rabil v življenju, pa ne zna niti besedice? Vsaki, kateri je bil vojak vè, kako se mu je tam godilo, vsaki si je mislil, zakaj peklenščaka so me v mojih mladih letih učili vsega zlodja, a jezika, v katerem me tukaj komandirajo pa ne besedice?

Gotovo je, da se ne bode naučil v domači šoli nobeden nemškega jezika toliko, da bi ga popolno-

polnoma zreli za strašila v prosu ali v koruzi: ta je imel za ped preozko suknjo, oni zopet preširoko; temu so segale hlače samo malo čez kolena, onemu pa so bile zopet predolge; na debeli glavi Jurija Prismuka čepela je kapa kakor stari koklji na pol opipan čop, a sodnjiskemu pisarju Tomažu Suhaču je hotela skriti tudi njegov špičast nos.

„Znat' se mora!“ rekel je tisti Kranjc, ki je s svedrom kravo klal. Tudi naš gospod feldvebel so znali pravo ukreniti. Ukazali so nam, da moramo z obleko tako dolgo menjavati, da dobi vsak pravo. Ubogali smo in popoldne so „novi cesarski ljudje“ že stali na dvorišču, kjer so jim uravnavali in urili njihove okorne kosti.

Domače živali.

Uh, to vam je bilo delo: Rajši bi dvajset ur zaporedoma kosil nego še enkrat tri ure delal prve vojaške vaje. Kdor ni okusil tega sam, si niti misliti

ma znal, a gotovo pa je, da se ga bode vsaj naučil, da ne bode gledal korporala, kakor bik Vas tak lese, ako mu ta zapovè v nemškem jeziku, nikdar obrne na levo ali desno stran. Po tri leta No premožni kmečki sin kot prostak, še niti nemškega j zvezdice si ni mogel priboriti, ker ni znal ne ti jih n dice nemškega jezika. Priprosti delavski sin pa, kupčiji se nji je po drugod navadil, nosi bele rokavi nemšk je dospel celo do „feldvebelna.“ Dragi kmečki plačati to boli! Vsaki od Vas, kateri bode vojak, se tako Tako ne pa tem prepričal. ložnosti ne pa

Učenje nemškega jezika v naših šolah se stavno zahteva, a ta pouk se zdi večini naših uč peto kolo na vozu. Rečem večini, ker hvala še so taki, kateri so v tem častne izjeme. Pa pomaga, ako si mora kupiti učenec še le toraj v zadnjem letu šolskega pouka, nemško slovo. Ako se otrok ne vadi s prve mladosti v tujem jeziku, Štajer pouk v zadnjem letu samo pesek v oči, to se smo im da se samo spolni na videz opravičena volja pererc“ la so, in in pa pametnih možov.

Največji sovražnik nemškega pouka v naših ponatis pa je duhovščina. A zakaj? Napredni kmetje, Adamič mi ni treba povedati. Ako stopiš v farovž, v konjiš imaš tam kaj opraviti, začnejo „gospodje“ katero nemški govoriti, samo, ako jim je znano, dvora ko razumeš tega jezika. Zakaj le neki? Tudi to si ker ga na prstah priračuniš! Z „gospodično“ se tudi jamemo menijo samo v nemškem jeziku, zakaj le zop tej s neki? To tudi vem, a tega ne povem! In je pisal kmet, kaj misliš, ali bi nosili ti gospodje kedaj župnik, črne, dolge suknje, ako se nebi bili učili nikd Odrešen nemškega jezika? Le

Že zanaprej sem prepričan, da bodejo Stok spodje zopet vpili, in v svojem umazanem gker je v „Gospodarju“, in v njegovi blaženo dišeči sveAdamič logi pisali, da Vas dragi kmetje, ta članek Na po ponemčiti. Vedite kmetje, kdor več je člank zna, več velja! Kdor trdi, da Vas hoče list, k odgo Vam priporoča, da se morate učiti jezika, ki v sladk

ne more, kako boli v začetku vsakega rekruta nijo m truplo. Na trd

V mraku smo se komaj privlekli iz dvorišlesa, ka kamenitih stopnicah v svoje sobe. Da bi človek tavati po velikem trudu smel iti za kratek čas v mes hrbta se v kaki krčmi z vinskimi bratci malo razve To tedaj bi že lahko pozabil na boleče roke in logrel, noge, toda doma v izbi ostati, obleko snažnogah, krpati ter poslušati razne nauke in sitnosti približn vojakov, to je bilo vendar preveč. A kaj se čeložil sp smo morali požirati hude besede, katere so nam se, kol z jezikov, ter namesto trdih pesti kazati fige, sveji k ne „gospodom kapralom in firarjem“ pod nos, amed pr v žepe svoje obleke, kjer njih nihče ni videl. Tu

Jaz sem bil prvi večer v kasarni žalosten meni, poprej nikdar v svojem življenju. Še celo pred „Prokl meseci, ko me je moja izvoljenka zapustila ter Na drugim mi ni bilo tako težko pri srcu. Klofute

Tolažil sem se s posteljo. Mislil sem da nedolžn ker je

Vas tako važen, ponemčiti, ta je neumen, ni pa nikdar Vaš prijatelj!

No, dragi kmet, kateri ne znaš besedice nemškega jezika, samo ženi tvoje vole na sejem! Nemec ti jih navadno najdražje plača. Treba pa ti je pri tej kupčiji mešetarja! Da bi ti vsakokrat vedel, kaj po nemški s kupcem govori! Zato pa še mu moraš plačati! Mešetar pa je plačan tudi od druge strani. Tako prodaja tvoje vole mešetar, kakor on hoče, ne pa ti, ki si njih pravi lastnik. In pri taki priložnosti ti ne pomaga ničesar najboljši „Fihpos“, tudi ne, ako bi imel „sladko“ ime „Naš Dom“!

Razne stvari.

Naši popravki. Le popravljalj klerikalna druhal, „Štajerca“ se te nikakor ne boji! — V zadnji številki smo imeli tri popravke. Pokazalo se pa je, da ni „Štajerca“ lagal, da niso lagali njegovi dopisniki, temveč lagali so, in sicer prav nesramno, klerikalci. Danes smo ponatisnili odgovor gospoda učitelja in šolovodja Adamiča na popravek župnika Ogrizeka v Orešnicah, v konjiškem okraju. Mi pa pripomnimo k tej zadevi, katero smatramo z danajšnjim ponatisom tega odgovora kot končano, da verjamemo gospodu učitelju vse, kar ga poznamo kot poštenjaka, župniku pa ne verjamemo ne ene besede! Sicer pa lahko sodi vsaki o tej stvari. Gospod učitelj kliče Boga na pričo, da je pisal vse resnično, a kako pa je nasprotnik njegov kot župnik, stoječ pred razpelom, pred podobo nebeškega kraljevičarja ravnal? — Več pa ni treba! —

Leskovški „častni občan“ neumrljivi klerikalec Stoklas dobi svoj odgovor v prihodnji številki, kar je bil odgovor gori navedenega učitelja, gospoda Adamiča dolg, in nam je vzel preveč prostora. Na popravek župnika Šušnika pa smo odgovorili v članku in sedaj z veseljem pričakujemo popravka v odgovoru! — Kaplan Kozel je poslal zopet po-

sladkem spanju pozabil na vse nadloge, ki mi grejo na mlado življenje. Pa kako hudo sem se zmotil! Na trdem štrozoku me je hitro zbolel tisti del telesa, kateri se ga je dotikal. Začel sem zato premešavati svojega rojstva kosti z ene strani na drugo, kar hitro na trebuh i. t. d. a vse nič ni pomagalo.

Toda to še ni bilo dovolj. Komaj sem se malo ozrelo, začelo me je šebetati in ščipati, najprej po nogah, hitro potem pa po celem životu. Imel sem občutke, ki so mi bili podobni tisti občutek, kakor če bi me bil kdo potlačil spat v naspol zapuščen mravljinjak. Čohal sem se, kolikor sem mogel; večkrat sem tudi zagrabil na svoji koži kacega „hudega ponočnjaka“ in ga zmečkal s prsti.

Tudi mojim tovarišem se ni godilo bolje ko meni, kajti od vseh strani so se slišali vzdih in klici: „Proklete bolhe! Gromske uši! Vražje stenice.“ Naenkrat zagrmí iz kota hripav glas „firjarja“ in kličete: „Tiho mokri rekruti! Spijte ter pustite te domače živalice pri miru! Veste, da so lačne, ker je že štiri tedne preteklo, odkar so šli stari vo-

pravek, katerega pa smo z mirno vestjo shranili. Seveda se je Kozel v tem popravku zopet angeljsko čisto oprati hotel, pozvedali pa smo, da je cela stvar drugače, da ostane klerikalec vedno klerikalec. „Gospod“ Kozel, hajd tožit, ako imate korajžo!

Iz kozjanskega okraja. „Ljubi bralci „Štajerca“, tudi jaz sem se namenil par vrstic za Vas napisati od našega častitega župnika, kateri je „Štajerca“ iz prižnice (kancelna) za neumnega razglasil. Pridigoval in priporočal je, da bi si kmečko ljudstvo „samo Mohorske knjige naročiti smelo ne pa neumnega „Štajerca“. Vprašanje pa se vendar človeku vsili v dušo, kdo je bolj neumen, „Štajerc“ ali pa vsi tisti, kateri so ga za neumnega proglasili? — Gospod župnik, kaj pa je bilo z lepo Ur... , katera je bila pri Vas za kuharico? Celi mesec ste molili za njo, devet-dnevnico ste obhajali, da bi ji Bog dal zopet zdravje, ubogo kmečko ljudstvo ste nagovorili, da je svoje delo zapustilo in šlo molit v cerkev za farovško bolano kuharico! — Ta uboga kuharica pa je imela nalezljivo bolezen, zato jo je poslal župnik v Ljubljano v bolnišnico. Tam pa je prišla nalezljiva bolezen kuharice, za katero je ljudstvo molilo — na dan, a dobila je ta bolezen — krstno moško ime — Adolf!“ — (Opomba uredništva: „To pismo smo mislili spraviti v tisto „črno škatljo“, katere se „oberfihposovci“ tako grozno bojijo! A čakajte, ker nas imenujete neumne in brez vere, začeli jo bomo odpirati, saj so jo prelepe pikantnosti že tako napolnile, da same silijo na dan! Fihpos te škatlje pa ne dobiš, tudi ne ako se trikrat na glavo postaviš! Ako pa hočeš, pošlji Korošca, kateri je dobil kot prefekt penzijo, in kateri ima sedaj dovolj časa k nam, potem mu bomo pokazali tiste najdebelejše klerikalne „šuke“ v tej škatlji!

„Fihposove“ device. Zdaj je začel samo nežni spol, same dekleta, „Fihposu“ pošiljati dopise! „Slovensko dekle“ od sv. Petra pri Gornji Radgoni se podpiše

jaki na „urlaub“. Le pustite jih naj se dobro napijejo, potem bodo že same šle spat. Sploh pa ne dovolim po noči kleti, saj se v kasarni že po dnevi toliko prekolne, da še strela noče v dariti v njo!“

„Tako tedaj“, sem mirno premišljeval in se pridno kraspal, „tedaj so bolhe, stenice in uši tudi domače živali. Oh, ko bi pač doma svinje in krave tako rade žrle kakor kasarnska živina! Potem bi dobil po zimi veliko klobas in po vsaki dobri kupčiji nekaj okroglega.“

Kakor pa ima vse en konec — samo klobasa ima dva — tako ga je imela tudi tista huda noč.

Drugi dan smo napravili velike kolone. Vsak je zaklal po nekaj ducatov „živine“ in prihodnjo noč smo zato imeli malo več miru. Sčasoma sem se pa kasarnskih domačih živali popolnoma privadil, in priti je nad mene moralo najmanj deset parov bolh, če me je hotelo vžigniti. Lahko si tedaj mislite, kako sem bil trden, ker bolha je najmočnejša žival, ki sama spravi s postelje najtežjega moža ali najdebelejše dekcle.

(Konec sledi).

ena! „Slovenska dekleta šentiljska“ se podpišejo druge. Gospod šentiljski kaplan, kaj ne, da bi bilo boljše, ako se bi bile podpisale: Dragotin Rošker? — Toraj sami dopisi od deklet? Bog vé, ako niso to „gospodične“, ki kuhajo v farovžu „gospodom“ kofé? Mogoče pa je tudi, da so to dekleta v dolgih črnih suknjah, katere nosijo — kolare! Znabiti so celo take, katere so zvo hale sladke „mladeniški“ med v — kaplaniji! Tristo pečenih kokotov, klerikalne dolge suknje — slovenska dekleta in pa — „Fihpos“! Zdaj pa še mi naj kdo reče, da ni lušno na sveti! Napredni mladeniči! Koliko novih vencev (krancelnov) bode treba za „Fihposove“ device???

Grešnjeviski župnik. Pod tem naslovom prinesel je „Štajerc“ v števil. 10. članek, proti kateremu je župnik Sušnik popravek „Štajercu“ poslal, kateri popravek je „Štajerc“ tudi natisnil. V našem dostavku smo omenili, da je naš članek celo resničen, samo da je bila pomota pri tiskanju glede dotične nedelje. G. župnik pa ne miruje in poslal nam je še drugi popravek in sicer z ravno tisto vsebino, dal mu je uradno lice ter mu pritisnil uradni pečat sv. Mihaela. On misli celo, da se bode še tudi sv. Mihael za njegove bedarije brigal! Mi drugega popravka nismo natisnili, ker nas na to postava ne veže. V pomoč si je naprosil g. župnik Sušnik mariborski „Naš Dom“, kateri je prinesel v števil. 16 z dne 31. julija t. l. članek pod naslovom „Štajerčeve“ liberalne laži“. Mi se sicer ne bomo bavili s taki bedarijami, rečeno pa naj bode resnici na ljubo le sledeče: „G. župnik Sušnik! naš članek in tudi dostavek sta celo in do besedice resnična. Da se je resnično vrinila le tiskovna pomota, to na resnični stvari celo nič ne krene. Ker Vi in „Naš Dom“ trdita, da niste na prižnici govorili in tobotali in sicer tako in še hujše kakor naš članek govori, povemo Vam in pa klerikalnemu umazanemu mariborskemu glasilu, da sta nesramno lagala. Pa še nekaj: Vas skuša opirati „Naš Dom“ v njegovem omenjenem članku ter pravi med drugim, da ima „Štajerc“ korajžo oblatiti poštenega človeka, (to je namreč župnik Sušnik) naj ima tudi pogum, da popravi in prekličé svoje neresnične trditve. G. župnik, kdo Vas blati? Zakaj pa ne naznanite „Našemu Domu“, kaj se je godilo na dan svetega Rešnjega Telesa, ko je lastni brat Vaše „gospodične“ Micike, o kateri se toliko govori, isto čakal po procesiji pred cerkvijo, da bi ji strgal venec iz glave ter javno govoril: „Ferdamana farovška k...“; in kaj še več, česar pa tukaj ne moremo zaradi javnega pohujšanja razglasiti. Poslali ste očeta po Miciko, da jo je varoval napada in pri tem Vas velikanske sramote. Kaj še je pred in isti sveti praznik javno govoril lastni brat Vaše Micike na primer o nekem skrivnem porodu i. t. d. pridržimo si med drugim še za drugokrat. G. župnik ne hodite predrzno na solnce, masla je na Vaši glavi dovolj! Ko bi častiti škof vse vedli, gotovo bi bili vi v Konjicah, če že ne v Istriji na škofovskem stolcu, pa Vi že pri škofu stvar tako zasučete, da ste le marternik in žrtev zlobnih jezikov. Dokler bode še šlo! Radovedno

pričakujemo popravka, mi smo pripravljeni! O „Naš Dom“ pridi na pomoč, pomagaj, pomagaj luže v mlako. Vendar naklesti tega hudobnega „jarca“, „oha“ Micikinega brata. Da je vendar tako krivičen. Vera peša. Gospod župnik Sušnik berite ta „Štajerčev“ članek v nedeljo z prižnice (kancelna,) ako imate pogum, in dokažite neresniateh vrst. Sicer pa Vas prosimo za zopetni popravek.

Od Sv. Tomaža pri Ormožu. Ljubi „Štajerc“! Jaz sem bil zadnjo nedeljo pri rani svetega Mihaela in sem poslušal pridigo gospoda dekana. Ta gospod je so že stari, a vendar jim ni za mir! Gospod dekan, treba bo nama obema skoraj umreti, ker jaz ne morem, tudi že star mož. A meni je za ljubi mir! Zakaj ste vendar nas napredno misleče kmete tako žalili, zakaj ste od samih naprednih časnikov napredno govali? Podučujte nas raji o božjih resnicah, politično mnenje pa nam pustite pri miru! Vam, ki ste rekli, da so veliki grešniki, kateri te časnike tiskajo, šli najprej v pekel. Drugi, kateri jih imajo, in kateri jih berejo, pa za mir! No, gospod dekan, potem bodeva skoraj šla sva v — pekel, pa ne za njimi, ker sva midva že stara, bodeva šla naprej, ako so Vaše besede resne. Jaz dobro vem, da Vi najprvi „Štajerca“ v celih letih berete! Znabiti da ga poštar Škrlec prej prebere, za pa ste gotovo Vi najprvi. Za Vami pride kaplan. Potem pa ga jaz berem, ker ga že ne morem čakati. A vendar pa vem, da za „Štajerca“ voljno bodem v pekli, čeprav je napredni list. Za mir ne vem! To bi naj bil smrtni greh, kar se v „Štajercu“ bere? No, potem je vsaka resnica greh, tako Vi pridigujete vsako nedeljo in vsaki svetek in vračujete ljudi od dobrega kmečkega lista. Sicer ne upate gospod dekan „Štajerca“ imenovati, ker ga bojite, no, pa čakajte, jaz bodem skrbel, da tudi „Štajerc“ blato umil iz nekterih gospodov pri Sv. Tomažu pri Ormožu! Ljubi „Štajerc“ za mir samo to, pride pa še več in sicer jako zanimive stvari.

Miroljuben staro...
„Ljubi“ Fihpos! Joj meni, pa si začel tvoje ročnike tirjati? Ti pišeš: „Naš Dom“ zagovarja klerikalno slovenskega kmeta in obrtnika. Naročnike pa, ki še dolgujejo naročnino od l a n s k e g a leta, prosimo, da nam določijo denar kmalu, da se jim list ustavi. Z mladeniškim pozdravom ured. in un. „Našega Doma“. — O ti angeljsko čista mladeniška dušica, z mladeniškim pozdravom vred, o ti klerikalni neumni tepec, ti zagovarjaš koristi slovenskega kmeta in obrtnika? Ali se ne bojiš, da bi te za to neto ljivo laž z vedrega neba počilo? Ljubi m l a d e n i š k i v uredništvu in v upravnishtvu „Fihposa“, takoraj? Vi še imate take naročnike, kateri so še lanskega leta dolžni naročnino? Toraj toliko in toliko eksekuterjev v črni suknji imaš na deželi! „Fihpos“, pa še le vendar noče nihče plačati, takomoraš posebej tirjati? Pač slabo blago! Za „zljindro“ hočeš vse prodati? Aha! tvoj neumrljivi ljubljanski dohtar Sušteršič — vè prav dobro, kako se z žli

v korist kmetov ravna! Kako le Vi „Fihposovi“ mladeniči, da Vam žindra ne gre z glave? Z de- viškim pozdravom! Ured. in upravnništvo „Štajerca“.

Sadje kupujejo: In sicer sadje za mošt po več vagonov sledeči veletrgovci: Karl Rudi, Obstgross- händler Frankfurt a. M. — Joh. Rammer, Gastwirt, Gallneukirchen Nr. 21. — Maulio Massa, Triest, Via Stadion. — Jos. Schwarz, Cannstadt, Karlstrasse 59, Württemberg (rabi 200 vagonov). — M. Rucke, Grosshandlung, Stuttgart, Württemberg (100 va- gonov). — J. Baron; Obstexporteur, Graz, Eggen- berger-Allee 91. — M. Rothweiler, Grosshandlung, Mannheim, Baden. — Anton Sirninger, Handlhof, Post Kilb, Nieder-Österreich. — Antonia Bundschuh, Leibnitz. — Schollbach, Berlin, Zentralmarkt-Halle. — Ludwig Steiger, Stuttgart, Haubergstrasse 39, Württemberg. — Gottlieb Bubser, Wiernheim, Station Mählacker, Württemberg. — Weider, Zentralstelle für Obstverwertung, Frankfurt a. M., Deutschland. — Jos. Geiblinger, Viehhändler, Haag, Nieder-Öster- reich.

Lepe jabolke za jesti kupijo in sicer: D' Arrigo et D' Augusta, Finme. — Joh. Wittreich, Brünn, Mähren. — Franz Baumschmid, Linz, Landstrasse 52. — Adolf Nutz, Mitterbach bei Maria-Zell. — Marine Konsum-Magazin, Pola, Istrien. — Anton Zak, Obsthandlung, Graz, Kaiser-Josefplatz. Stefan Peez, Schladming, Obersteier. — Leop. Neumann, Obsthändler, Ischl, Kreuzplatz 4. — Franz Schmid, Wien XVI., Tiefenbachgasse 7. — Antonia Bundschuh, Leibnitz. Povsod se priporoča poslati poprej vzorce (muštre) in vprašati, kako drago plačujejo jabolke za mošt in kako drago izbrane.

Ponočni pretep v Spuhlji. V noči 2. tega meseca so se v Spuhlji stekli fantje radi neke malenkosti. Pri tem poboju so ranili Antona Weissbacherja, vini- čarskega sina, jako nevarno. Preparali so mu trebuh tako, da so se nesrečnežu čreva videle. Sedaj leži v ptujski bolnišnici in je malo upanja, da bi ostal. Te težke telesne poškodbe so podolženi Alojz Voda 21 let star, Janez Veršič, 16 let star in Martin Zelenik 20 let star. Vse tri že ima sodnija.

Krava po ceni. Dva Horvata sta dne 3. tega meseca prodajala kravo, katera je bila vredna naj- manj s t o kron za 40 kron. Imela sta stari živinski list glaseč se z Vinice. Ker se je zdela cena vsakemu kupcu p r e n i z k a, je ni hotel nobeden kupiti. Na- znanili so prodajalca takoj žandarjem. Ker sta na sumi, da sta kravo ukradla, so ju zaprli. Krava je rudečkastočrne barve. Pri tukajšni policiji sta izja- vila, da se pišeta: Ivan Pučko in pa Franč Artlinič, oba z Vinice doma.

Poročilo ptujkega sejma. Dne 3. tega meseca se je prignalo na ptujski sejem 791 govede živine 344 svinj in pa 68 konj. Prodavalo se je jako dobro. Prihodnji svinjski sejem se bode vršil dne 10. tega meseca. Drugi mesečni živinski in svinjski sejem se bode vršil dne 17. septembra t. l.

Zunanje novice.

Grozen zločin. V porenskem kraju Hasselbeck so našli na polju krvavo obleko kmečkega fanta. Nedaleč so našli zakopana jetra, srca in pljuča, še dalje sežgano glavo, roke in noge. Morilca sta menda neka zakonca, ki sta hotela fanta odstraniti.

Izboren stražnik. V Berlinu ima neki zlatar krasnega bernhardinskega psa kot stražnika v svoji prodajalni, ki ima na vnanji strani omrežje, da vidi ljudje po noči vanjo. Pes je celo noč v razsvitljeni prodajalni; kadar mu je dolg čas, odpre sam prv. omrežje in pazi strogo, kaj se godi na ulici. Za jedo ki mu jo včasih ponujajo ljudje, se niti ne zmeni in naj bi bila še tako dobra, ker bi bila lahko za- strupljena.

Štiri dni živ pokopan. V nekem majhnem me- stecu Kanade, je kopal nedavno neki Sandford vodnjak. Izkopal je že 50 čevljev globoko jamo, ko so s naenkrat podrle stene vodnjaka in so ga pokopale po seboj. Vsakdo je mislil, da je Sandfort mrtev. Da bi priš- do vode, so vtaknili prebivalci v podrto vodnjak skor- prst in opeko železno cev; in zaslišali so globoko po- zemljo trkanje na cev. Prihitelo je mnogo sosedov in začeli so šest čevljev od podrtega vodnjaka kopati novo jamo. To delo je trajalo od tork- zvečer do sobote; ker so slišali še vedno pod zemlj- praskati, so napravili od novoizkopane jame do po- drtega vodnjaka predor in so rešili tako štiri dni- pokopanega Sandforta. Bil je pač že jako onemoge- pesek mu je zašel v usta in nos, vendar se je v dveh dneh že toliko pokrepčal, da je mogel pripov- dovat i svoje doživljaje.

Gospodarske stvari.

Ali je konjski gnoj res škodljiv trsju? Konjski gnoj nikakor ni škodljiv trsju, če se pravilno rabi. Ako se pa zakoplje tik korenin, pa pač lahko škoduje, ker se skupaj stlačen in z zemljo pokrit zelo segreje in more razvijajoča se toplota mlade trsne korenine oškodovati. Drugače ima pa konjski gnoj precej r- dilnih snovij v sebi. Bolj priporočeno je res, konjski gnoj podelati v mešanec ter ga mešati s prstjo a še boljše z gipsom, da se pridržuje razvijajoči amonijak (dušik).

Kako je zatirati podlesek na travnikih? Podles- cvete jeseni, spomladi pa dela seme — pogoj novi- rastlinam. Vendar pa pri eni in isti rastlini vstra- čebulica kakih 5 do 6 let, če toraj potrgamo po- leskovo cvetje, zabranimo, da ne more narediti s- mena; čebulica pa vendarle še lahko ostane živa- požene drugo jesen nov cvet. Če bi pa to delali v- let zaporedoma, oslabela in poginila bi čebulica- podleska bi bilo konec. Pravijo, da čebulica zač- gniti, če se ji dvakrat zaporedoma iztrga cvet. To je kaj lahko delo, ktero lahko opravljajo otroci- zabavo. — Ko se prikaže podlesek, potrgajo naj- dočistega; čez nekaj dni zopet, kar ga je narast- med tem časom itd. Če jim obljubite kako darilo

če bodo delo dobro izvršili, v svesti si smete biti, da bodo potrgali podlessek do čistega. Najuspešneje je, če se porurejo (izkopljejo) čebulice s kako pripravno pripravo, posebno če ni podleska zelo mnogo. Priprave za kopanje podleskovih čebulic so tudi na prodaj, pa so precej drage; ena stane 7 gl. 50 kr. Zato pa nekteri raje takole delajo: Ko se spomladi pokaže volovnik (podleskovi listi), vzamejo primerno palico priostre jo na enem konci in kjer raste kak volovnik, zasade mu jo ravno v sredo, kakih 40 do 50 centimetrov globoko. Na ta način prebodejo čebulico, ki vsled tega začne gniti, posebno če pride kmalu dež in se nabere v luknji voda, ali pa če po takem delu poštropimo travnik z gnojnico. Čebulice je najlaže prebadati kadar je zemlja vlažna, da gre palica rada vanje. — Nektera čebulica pa preboli rano in jeseni zopet požene cvet; zato je treba drugo leto zopet na travnik in pašnik in iznova prebosti čebulice, kar jih je pognalo liste. Dvakratnemu ranjenju pa ni lahko kos in navadno segnije. Če pa bi kdo rad kmalu docela pregnal podlessek, naj preorje, če je moči, dotično zemljo in jo par let obdeluje. Posebno pripravna za tako zemljo je kaka okopavina, ker zahteva mnogo oskrbovanja; obdelovanje zemlje pa uničuje podlessek. Pozneje naj se obseje prostor zopet s travami in nov lep travnik je gotov. V obče pa bodi kot glavno sredstvo priporočeno pravilno in pravočasno namakanje, gnojenje in oskrbovanje travnikov.

Kako se odpravijo bradavice s kravjega vimena?

Takih bradavic poznamo dve vrsti in sicer rožene in mesnate. Na vimenu so navadno prve vrste. V kolikor se bradavice ne dajo poščipati, se namažejo s solitrovo kislino in sicer na dan po enkrat. Ker je ta kislina silno jedka, zato je treba pri tem delu pazno postopati. Koža okoli bradavice naj se namaže s kako mastjo, da je ne more razdehati solitrova kislina, ki bi utegnila teči z namazane bradavice. Sicer Vam pa priporočamo prepustiti to reč veščaku, zlasti če je bradavic veliko na vimenu.

Kako imamo hraniti in negovati kanarčke.

Vsako jutro dajmo ptičku svežo vodo in konopnega semena ter nastrgane redkve. Ne dajajmo ptičku sladkorja, ki povzroča kislino. Da mu napravimo boljši tek, dajajmo mu v časih nekaj salate ali olupkov od sadja. V vodo primešajmo dvakrat na teden malo soli, kjer imamo kanarčka, ne smemo kuhati ali kaditi, taka soba je prava mučilnica za nežnega ptička.

Pušcanje krvi pri volah in drugi govedi živini,

katera se redi za mesarja, da bi se rajša debelila, je v mnogih krajih v navadi, in skušnje potrjujejo, da ima mnogo uspeha. Poskušnje kažejo, da je po puščanju pretvarjanje beljakovin v telesu močnejše in da se izdihavanje ogljikove kisline zmanjša, kar je dokaz, da se v telesu razkroji manj že nakopičene tolsčobe, toraj, da postaja živina po puščanju krvi vedno bolj debela. Ker je pitanje že samonasebi nekaj nenaravnega, zato iz zdravstvenega stališča tudi ni dosti ugovarjati proti puščanju, ki sicer život slabi.

Poslano.*

(Odgovor na popravek župnika Ogrizeka v Črešnjah.)

Črešnice v konjskem okraji. Župnik Ogrizek je nedosežen v obračanju, zvijanju in tajanju! Ko sem na moj dopis v 15. številki »Štajerca« 24. avgusta »Ogrizekov popravek« bral, nisem mogel svojim očem verjeti, da bi duhovniku! župniku! g. Ogrizeku sploh mogoče bilo toliko malomarno vse vtajiti! Le žal, da ne dovoljuje prostor, da bi celega Ogrizeka v polni in zasluženi meri predstavil svetu. Že v 1. piki se je hudo osmešil. Dočim je on celó pri seji kraj. šol. sveta, dne 17. avgusta t. l. trdil, da ni leta 1898 in ne 1900 pri izpisanju orglarske in mežnarske službe niti o rokodelstvu niti o poučevanju otročičev kaj v časnik pisal, so možjé takoj sami nasprotno izpovedli, da so se z njim pogovorili, naj bi se taki orgljavec zglasil, ki je ob enem rokodelec, ker drugače težko živi. Le v poučevanju otrok niso ničesar omenili; to je bil potem le bistrourni Ogrizek sam pristavil, kar mu neki učitelj kot dopisatelj v »Učiteljskem tovarišu« lahko pové. Slišal sem pa tudi podpisani sam leta 1900 da se je župnik Ogrizek k mnogim izrazil, da bi rad takega učitelja semkaj dobil, ki bi ob enem orglavec bil, zato mu jaz nisem po volji, ker potem bi bil samo mežnar tudi župnikov hlapec, kar bi ja župniku neslo. Pa ko bi jaz tudi orglal, moral bi imeti kakor vsaki drugi učitelj, »krokodilovo kožo« ali pa »svinjski želodec«, ki bi zamogel Ogrizekove muhe vsak dan na debelo požirati in prebavljati. Črešničani pa imajo od leta 1899 v osebi Jožefa Valenčaka takega orglavca, da si primernejšega misliti ne morejo. Razun tega da dosti dobro orglá, je tudi izučen, delaven in potrpehljiv mizar, katerega razen drugih Ogrizek najbolj uporabi. Vsak čas mu mora v cerkvi, kleti, vrhu i. t. d. kaj novega napraviti in vse drugo v miru pustiti, le za hlapca neče in ne more biti; zato pa je njegova žena zvesta pismošojnja. Krojačev in čevljarjev se ne zmanjka, a mizarja ni v celi fari. Črešničani ga bodo pogrešali, kadar ga zgubijo. Zato povem g. Ogrizeku: Nehvaležnost je plačilo sveta!

Zaradi 2. pike pa je ravno najbolj »nemir« postal, in to je sedaj le Ogrizeku mogoče vse zviti in vtajiti. Nezaslišana gorostasnost! Dočim pa on skrajja trdi, da je bil tudi sam za pouk ženskih ročnih del, četudi je prosilka le nemškega jezika skušana, a h koncu pa že pové, da je bil temu nasproten, ker se moja gospa na njegovo ojestro povelje ni hotla zavezati, se skušnji iz slovenskega jezika podvreči, in sicer kakor je modrijan Ogrizek zahteval že v treh mescih!! in, ako ne napravi, je dejal se ne sme tudi več provizoričnega uka dotakniti. Še pred ko sem se v Črešnice preselil, mi je krajni šolski svet, to se reče edini župnik Ogrizek, na moje prošnje mesto odgovril, da brez slovenske skušnje ni niti misliti na to službo! Na tako brezsrčno odbijanje se jaz potem za Ogrizekove ukaze nisem najmanj več zmenil, temveč ga v polni meri preziral! — K temu še pristavim neljubo težavo in nehvaležnost. Pri šoli namreč ni vodnjaka in vodo moram od daleč nositi dati, kar me dosti stane, a vrhutega je nimam vselej na razpolago, potem pa se še prežalibože drugi udje krajnega šol. sveta vse po župnikovem povelji ravnao in mi še ta pouk ali službo kot — odškodnino — niso privoščili. Častno in redno to nikakor ni bilo, a naj bo ljubemu Bogu potolaženo! V 3. piki pa si Ogrizek predrzne in podstopi celo obravnavo prevreči in vseh 10 pik vtajiti!! — To presega vse meje. Tudi pri letošnji seji kraj. šol. sveta dne 17. avgusta me je ojestro vprašal kateri udje bi bili lani mene nagovarjali, od tožbe zoper njega odstopiti! In koj tam vpricho vseh sem mu pokazal načelnika kraj. šol. sveta ter ob enem šolskega nadziralca Jožefa Pristavnika, ter njegovega namestnika Jožefa Guzeja, ki sta lani, dne 13. majnika po procesiji v križevem tednu k meni prišla, ter za odstop tožbe

*) Za vse dopise v tem predalo je uredništvo le v toliki meri odgovorno, kolikor to zakon zahteva.

mir posre
že župnik
toril, da s
rizek »vse
priče pok
tem mojeg
dijurnista
seji kraj
il, ali pa
ah navede
isel, ker
čal, ki r
na račun
l m e n e
Zoper
dež. šol.
»prostovo
čkrat obl
m od Ogr
enovati, i
go to pot
že! Ako
kove ovac
ke, sloven
n vežejo!
jevati, ki
raviti. Zak
bo pred v
mir jaz t
spa čez l
a v peti!
Schreiner
k strpeti
govorjena
žnici nap
stih »10 r
kor je to l
aj. šol. sv
ovega
iruna
nika, da
l. izgovor
tos 9. fe
a je g. so
otr dil
a kar je
om od g
az pa
l. pris
to bes
emske
ga in de
dar me
Ogrizek
d. v najv
bruarja t
oveka br
h nedost
ovan bil,
ore poten
ravno k
ti. Seved
nogih sta
To je
dnikovo
razil! in
braj raz
Na n
imi bes
kor so t
udje taka
ka, da n

mir posredovala, kar je za nja gotovo lepo bilo, tembolj
 er že župnika Ogrizeka dolgo poznata! A jaz sem njima od-
 rotil, da se to le zna pri obravnavi pred sodnikom zgoditi, ako
 Ogrizek »vse hudo obdolženje prekliče«. In tako je dotlej ostalo.
 priče pokličem pa tudi adjunkta sodnika g. Higersbergerja,
 tem mojega zastopnika, g. dr. Mravlaka s Celja in slednjič
 dijurnista, da je Ogrizek vse to, kar je 25. marca l. 1901.
 seji kraj. šol. sveta bral in govoril ter na dež. šol. svet
 al, ali pa izvleček tega, kar je v 15. številki »Štajerca« v 10
 ah navedenega — preklical. In tako je znatni kazni srečno
 sel, ker sem mu jaz vse odpustil, mojega zastopnika je
 alal, ki mu je kakor nobeden drugi, po milosti samo 27
 na računil, katere pa je Ogrizek drugi dan že hotel
 l mene povrjene imeti! ali vsaj polovico!
 Zoper nestrpnost Ogrizekovo izjavo pa, da on v svoji tožbi
 dež. šol. svet ni nobenega obrekovanja preklical in da je
 »prostovoljno« zato isto tožbo nazaj vzel: »Ker sem jaz
 krat obljubil, — da bom za naprej mir dajal!!!« — zahte-
 od Ogrizeka se vso strogostjo! vse iste ljudi kot »priče«
 ovovati, ki bi bile kedaj to slisale, in katere naj pod pri-
 to potrdijo! Ali pa naj Ogrizek tako pismo od mene po-
 Ako pa on tega ne stori, bōdem za »kazen« vse Ogriz-
 ove ovadbe doslovno v vse na Štajarskem izhajajoče čas-
 slovenske in nemške poslal, tudi v šolske, kateri se po-
 režejo! da bodo vsi vedeli, s kakim človekom se imam
 erati, ki me hoče na vsaki način ob službo! ob kruh!!
 riti. Zahtevam pa tudi od Ogrizeka odločno in se vso res-
 pred vsemi ljudmi resnične in pravične dokaze: Kaki
 jaz to delam!? — Je-li to hudobija, nemir, da je moja
 a čez leto dni vendar nameščena bila, kar je za Ogrizeka
 v peti!? — Je-li to greh, nemir, da jaz po postavi tudi
 Schreinerjeve vadnice nekaj nemški učim!? kar Ogriz-
 stropeti ne more, kajti vsaka nemška beseda, pisana, kakor
 rojena, ga na celem životu strese, zategadelj me tudi na
 nica napada in v Gradec toži!! — Ali mi hoče še enkrat
 10 nesramnih nedostojnih pik posiloma na čelo pribiti! —
 je to lansko leto 25. marca in letos 9. februarja pri seji
 šol. sveta storil!? — Ako tega ne dokaže, je z
 tega očitno razžalenje časti in kalenje
 nad menoj učinil!! — V 4. piki pa nedoločno
 a, da bi se priimka hudič, satan, pri obravnavi 30. aprila
 ngovorila bila. Kaj pa 25. marca in 21. maja 1901 in
 9. februarja!? Pri tej strasti ne morem zamolčati, da
 g. sodnik 30. aprila tudi vprašal, kar se je s pričō
 dilo, ali je on mene tudi za »nemškutarja« imenoval,
 ar je Ogrizek sedé ravno pred božjim razpe-
 odgovoril, da te besede »nikdar ni« izrekel!
 pa očitno trdim, da menile 9. februarja
 pri seji kr. š. sveta, marveč še drugekrati
 besedo pikal kot že popisani nasprotnik
 škega učenja. Pa tudik meni samemu je ude okraj-
 in deželnega šolskega sveta kot nemškutarje imenoval a
 me pa tje toži, — gotovo tega ne omeni. V 5. piki pa
 Ogrizekovo trdovratno obračanje, zvižanje, tajeje, laž
 v največji meri spozna! ker si predrzne trditi, da me 9.
 arja t. l. pri seji kraj. šol. sveta ni za: »celega bika! in
 ka brez forma«! imenoval, dasitudi je ravno zaradi
 nedostojnih besed na 40 K, reci štirideset kron, globe kaz-
 bil, že plačal, in jih je tudi župan že prijel!!! — Se-li
 potem še takemu človeku kaj verjeti, četudi je duhovnik!?
 mo kot taki in še župnik bi moral tem previdnejše rav-
 Seveda je on pri seji rekel, da je te hude besede le od
 nih starišev in solarjev slisal in da jih le »pripoveduje«!
 to je »fein zvižaja«! a pri obravnavi dne 30. aprila pa je na
 žovo vprašanje odgovoril, da se je le »eden« učenec tako
 all in še tistega ni imenoval na sodnikovo vprašanje itd.!
 razumnemu zadosti!
 Na novo in zdaj »še bolj očitno« pa me je ravno s ti-
 besedami še enkrat obdolžil, ker pravi: »Res pa je,
 so to vse štiri priče potrdile, da so mu (meni) drugi
 taka imena dali«!! — Zato odločno zahtevam od Ogriz-
 da mi on vse tiste štiri priče, ki so to potrdile, in vse

ljudi, ki so meni taka imena kakor: »celi bik in človek brez
 vsega forma«!! dali, imenuje, da jih vem pred sodnijo tirati, ter
 neizogibnega in od mene zahtevanega opravičenja in zadoščenja
 iskati!! — Ako bi pa Ogrizek tega ne izpolnil, bom sam
 pred očitnim svetom potrdil, da so vse njegove trditve čez
 me: nestrpljive izmišljave! itd. itd.

Kakor pa v vseh, tako se zamorem tudi v 6. in zadnji
 piki le z božjo pomočjo premagovati, da mi pri takem od
 duhovnika nikakor pričakovanim »tajejnji in samovtajejnji« žolč
 od same jeze ne skipi. — Že zopet moram vsled tega g. ad-
 junkta in dijurnista za priče poklicati, da Ogrizek na mnogo
 prigovarjanje g. sodnika nikakor ni hotel svojih besed; »celi
 bik in človek brez vsega forma« nazaj vzeti, na kar bi mu
 jaz drugokrat odpustil bil, temveč je djal, z rokama mahaje:
 »Če me tudi na deset let zaprete, meni je vse eno, jaz ne vzamem
 ne ene besede nazaj, ampak učitelj je dolžan in mora svojo tožbo
 nazaj vzeti, ako ne, ga bom jaz zatožil pri deželnem šolskem
 svetu, da si bo vse svoje žive dni zapomnil« i. t. d. Ravno
 te besede mi je 4 dni pozneje tudi pisal kot »strašilo« — in
 ta listek leži in premnogo družega pri visokem dež. šol. svetu
 v Graci, prepis tega pa pri prečastitem ordinariatu v Mariboru.
 No, lepa komedija!

Zahtevam pa tudi odločno imena tistih 4 prič, pred
 katerimi je Ogrizek meni ponudil: da bi jaz svojo tožbo nazaj
 vzel, da potem tudi on mene ne bode na dež. šol. svet tožil.
 Lanska dva moža kot posredovalca miru je vtajil, kakor že
 rečeno, letos pa si je kar štiri izmislil. Njegovih »večnih tožb
 in groženj« na dež. šol. svet pa sem se že tako navadil, da
 so mi celo vsakdanje postale! — Če ima še s tožbami veselje,
 naj se s tem raduje, le njegovo groženje si prepovem! Tudi
 svojemu Bogu Žičkarju zna na Dunaj prošnje za vpeljavo
 šibe v našo šolo poslati, slobodno mu, vsaj služi vsem v za-
 čudenje in pomilovanje; obžalujem ga pa tudi jaz, da se
 4 urice na teden kot mogočni župnik ne more brez »sceptra
 ali knute« prestati. Konečno, ker je Ogrizek nekatere reči ne-
 omenjene pustil, je s tem dokazal, da je vse ostalo resnično!
 Tako postavim, da me je na poziv k sodnji med drugimi
 krati tudi 12. maja 1901 na prižnici napadal, da ne gre prej
 v šolo, dokler se jaz ne »odpravim« i. t. d. No, do sedaj je
 že petokrat štrajkal in sicer zadnjokrat celi mesec, a 21. julija
 je na pouk iz Maribora vendar spet v šolo prišel in redno
 uči in je vse zamujene ure že vestno izpolnil, kar je lepo, če-
 tudi sem jaz še vedno tukaj. Tudi letošnji ropot dne 9. fe-
 bruarja pri seji kraj. šol. sveta, pri kateri je Ogrizek lanskih
 10 pik ponovil, potem pa še o »celem biku in brez forma«
 pristavil, je zamolčal ter s tem potrdil. A 27 kron stroškov
 in 40 kron globe nič ne omeni, pa plačal jih je že. Tudi je
 s tem uresničil, da na vse moja poprejšnja mesta pisari in
 pozvedava, da bi o meni kaj slabega zvedel, zlasti pri duhov-
 nikih in učiteljih. V vseh desetih »grozovitih pikah« pa ni
 ničesar posamezno omenil, le v svoji tretji piki je, kakor že
 povedano, vse čez breg prevrgel! — Toraj ne vem, si-li ne
 upa, ali ga je sram in strah ali kaj? Iz tega najbrž sledi, da
 on, kakor že v svojih šestih pikah učinja, tudi to vse na
 »tihoma« že tretjokrat potrjuje, kakor 25. marca 1901 in
 9. februarja letos. Le tako naprej!

Modro bi bil Ogrizek ravnal, da bi bil roko na srce
 položil, sv. Duha za razvetljenje prosil, svojo strast spoznal,
 jo krotil in vse opustil, — kajti storjeno se ne da vtajiti —
 a namesto tega je vžil v žrjavico olje. Ogrizek sicer odsvetuje
 da ne rečem prepove »Štajerca« brati, a vsled svojega »znan-
 stvenga popravka« pa je 16. in 17. številko komaj in
 komaj pričakovaval, ter po svojem tovarišu F. M. nekatere
 iztise iz Ptuja dobil, katere je potem od hiše do hiše nosil,
 naprej bral in kazal, kako je moj dopis v 15. številki uničil in
 kako izvrstno zna on pisati. Tukaj je na mestu ljudski pre-
 govor: »Bolj ko blato mešaš, tembolj smrdi!« Pa tudi: »Si
 tacuisses, philosophus fuisses«. Sreča za Ogrizeka, da še nova
 postava ni potrjena, vsled katere se v »popravkih« ne bo
 smelo več po svoji volji vse vtajiti in krivo razglasiti.

Dasitudi ni dovoljeno, brez velike sile
 Boga za pričo poklicat, se vendar čutim pri-

siljenega, to storiti in izreči: Vse, kar sem v 15. številki »Štajerca« in sedaj tukaj popisal, je — sama gola, čista resnica navedena! — To pa storim zategadelj, ker je g. Ogrizek kot duhovnik in župnik, kojemu kratkovidneži mislijo, da se mora verjeti, vse obrnil, zvil in vtajil.

Janez Adamič, učitelj in šolovodja v Čresnicah.

Iz Polčan. V tukajšni vasi živi omožena ženska oseba, katera po noči svojega moža in svoje otroke zapusti in se od Polčan do Črešnovca sprehaja. Drugače je pa ta žena pobožna. Kaj si le neki mož od te žene mora misliti? Kaj mu je neki pričakovati? Opazovalec.

Pisma uredništva.

I. K. Strigova. Ni mogoče sprejeti. Liste smo poslali! Z Bogom!

Gospod Kosi. Vašega naslova nam ni mogoče spreminiti, ker niste pisali, kje ste bili do sedaj. Pod tem imenom imamo več naročnikov. Prosimo toraj Vas in vse druge, kateri svoje bivališče spremenijo, da nam ne le kraj novega, temveč tudi kraj dosedanjega stanovanja. naznanijo!

Poslano. Tisti vozniki, kateri imajo nekaj kapitala ter voz in konje na razpolago, dobijo lep zaslužek s prodajanjem (hauziranjem) kisle vode. Vpraša naj se pri **ravnateljstvu v Radincih** (Brunnen-Direktion in Bad Radain.) 612

Loterijske številke.

Trst, dne 23. avgusta 77, 5, 8, 68, 30.
 Gradec, dne 30. avgusta: 2, 35, 26, 23, 61.

Stajerska
ROGACKA
 KISELA VODA **Jempel** in Styria **veles**
 OSVEŽUJOČA PIJACA. Nепresegljiva zdravilna voda. 79

Avenarijev karboline najboljša maža za les

proti gnilobi in gobi. Fabrika za karbolinej
R. Avenarius, Amstetten.
 Prodaja se pri
Traun & Stiger v Celju in Stiger in Sin v Slov. Bistrici.

Pozor!

Lepi prostor za trgovino daje v najem **Matija Drogenik**, veleposestnik pri Sv. Križu tik Slatine. Prometa na leto je 50 do 60 tisoč goldinarjev. 647

Esence za žganje.

Kdor želi delati žganje iz prav dobrih esenc, naj se obrne pismeno ali ustmeno na mene podpisanega, ker zastopam neko tovarno, katera izdeluje take esence. Kdor to blago pri meni naroči, mu radovoljno tudi razložim, kako se tako žganje dela. — **Andrej Prapotnik** v Šoštanju. 650

Prodaja se, Brockhaus, Konversations-Leksikon

(jubilarna izdaja 1898) Leksikon je čisto nov in velja 100 kron. Prodajalca pove »Štajerca.« 636

20 do 25-letna deklina

ki je dobro izurjena v kuhinji in tudi v drugih gospodinskih stvarih, mora znati dobro nemško in slovensko govoriti, se vzame k samskemu možu za gospodinjo. Ponudbe pod št. 638 naj se pošljejo na upravnistvu »Štajerca« v Ptuj. 638

Učenec

za pivovarno (Brauerlehrjunge), kateri je močen in dobro vzgojen, se sprejme v pivovarno pri **J. Hagele** v Velikovcu (Völkermarkt) na Spodnjem Koroškem. 643

Mihaela Grohman, krčmarica nasproti mestne hranilnice v Ptuj.

prodaja posestvo

ležeče v občini Žitale tik glavne ceste. Posestvo meri blizu 19 oralov (joh) in obstoji iz travnikov in njiv. To posestvo se bode, ker hoče prodajalka drugo kupiti, po jako nizki ceni in po ugodnih plačilih prodalo. Kupci se naj oglasijo pri prodajalki pismeno ali ustmeno. 643

Prodaja se po jako nizki ceni

bicikel

še skoraj popolnoma nov, (cena jako nizka). Kupci naj se oglasijo pri **Karl Reisinger**, mizarju v Ptuj, Allerheiliggengasse št. 9. 654

Učene

z dobro šolsko izobrazbo, nemškega in venskega jezika zmožen, se sprejme mešano trgovino **Wilh. Sirk-a naslednika v Pt**

Franz Sodja

tvornica pušk v Spod. Borovljah na K

priporoča izvrstne puške, kakor puške za šrot in najizbornejša doveršitev za streljanje; ročno delo z Velike ilustrovane cenike s podobami pošiljam vsaki stonj in poštine prosto. — Moja tovarna prejela je veliko pohval.

Prodaja se

1 lesena omara za štacuno (Budel) petrazde taka omara (Budel) za petrolej in 1 omara vse to je znotraj s ploščevino (plehom) pre Dalje 1 velika železna peč (Pülloffen) s cevma 1 mala decimalna vaga, 1 svetilnica za izložn 1 (Abfüllkammer), mere (cementi) in pločevine. pove upravnistvo »Štajerca«.

Nevesto is

30leten fant ki ima 2000 goldinarjev. Nevesta imeti 1000 goldinarjev je mlada in nepokvarjena. Ponudbe s fotografijami se pošiljajo pod naslovom »Nevesta« in »člen zakon« št. 652 na »Štajerca«.

Mlad komi

ki je zvest in priden, sprejme v trgovino blaga. **Josef Filac** v Pt

Učenec

obeh deželnih jezikov dobro šolsko izobrazbo se takoj pri **Janezu sche-gu** trgovcu v Slov

N
 rejs
 od 22
 valo
 sadj
 rist
 prakti
 najbol
 razpo
 mora
 lagalo
 lenjav
 Vsaki
 brezp
 poduč
 K
 rav
 vi
 z
 o b i
 588
 Vsako
 optič
 Na
 je iu
 Za
 trgov
 Vse v
 18letn
 in ruja
 mladen
 posest

Razglas.

Na deželni sadje- in vino-
rejski šoli v Mariboru se bode
od 22. do 27. septembra tega leta pouče-
valo kako se najboljše porabi
sadje in pa vrtne in druge ko-
ristne zelenjave. Teoretično in
praktično se bode poučevalo, kako se sadje
najbolj primerno zbira, kako se razdeli,
razpošilja in pa shranjuje, sploh kako se
mora s sadjem ravnati, da obstane. Raz-
lagalo se bode tudi, kako se shranjuje ze-
lenjava in sploh kako je ravnati z njo.
Vsaki, kateri se hoče vdeležiti, se bode
brezplačno v vseh teh važnih stvareh
podučil.

Kdor se hoče vdeležiti, naj se javi pri
**ravnateljstvu deželne sadje- in
vinorejske šole v Mariboru.** 665

Kathreinerjeva
— Kneippova
sladna kava. —

Nobena gospodinja
naj ne odlašaja dalje
uvesti to zdravo in
ukusno kavino pijačo.

Jos. Gspaltl
Ptuj

Cerkvena ulica šte. 16.

zlatar, srebrar, optiker in urar
priporoča svojo

obilno sortirano zalogo
v blagohoten obisk.

vsakovrstna **popravila zlatnine in srebrnine,**
optičnega blaga in ur se zvršijo hitro in po ceni.

Najboljše in najbolj pripravno sredstvo za

uničevanje muh

je in ostane ameriški papir za muhe

„Tanglefoot“

Dvojna pola 8 krajcarjev.

Za prekupece posebno znižane cene.

Dobiva se pri

Jos. Kasimir-u

trgovina s špecerijskim, meterijalnim in barvnim blagom
v **Ptaju** poleg „Štajerca.“

Vse v to stroko spadajoče blago je vedno po naj-
nižjih cenah v zalogi. 664

Seznanila bi se rada

18letna mladenka, ki ima 1600 kron dedščine, je srednje rasti
in rujavih očij in lasi, iz poštene rodovine, z 20 do 28letnim
mladeničem, kateri mora imeti cesarsko službo ali pa veliko
posestvo brez dolga. Naslov pove »Štajerc« pod šte. 662 662

Občinska hranilnica

v Ormoži

(Gemeinde-Sparkasse in Friedau)

obrestuje vloge po 4½% in jih
sprejema

vsak delavnik od 8. do
12. ure dopoldne in od
2. do 4. ure popoldne
in vsako nedeljo od 1/2 9.
do 11 ure dopoldne.

Obresti se pripisujejo polletno
h kapitalu, ter plačuje rentni
davek hranilnica sama in ga
ne odtegne vlagateljem, tako,
da dobijo isti popolnoma

4½% obresti.

Ravnateljstvo.

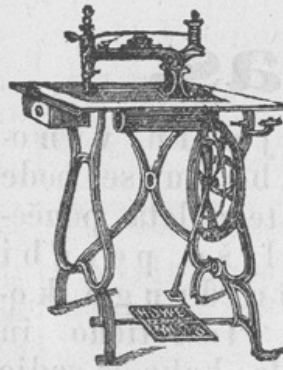
Učenca

za

knjigarno in trgovino s papirjem,
kateri je dovršil 2 razreda srednje ali
3 razrede meščanske šole in je večč
nemškega in slovenskega jezika, išče

W. Blanke

knjigarna in trgovina s papirjem
v Ptujju.

Brata Slawits

v Ptujju

priporočata izvrstne šivalne stroje

(Nähmaschinen) po sledeči cenik

Singer A . . . . . 70 K

Singer Medium 90 „

Singer Titania 120 „

Ringschifchen . 140 „

Ringschifchen za

krojače . . 180 „

Minerva A . . . . . 100 „

Minerva C za krojače in čevljarje . . . 160 „

Howe C za krojače in čevljarje . . . 90 „

Cylinder Elastik za čevljarje . . . . . 180 „

Deli (Bestandtheile) za vsakovrstne stroje. Cene
pogodbi na obroke (rate). Cenik brezplačno.

Trgovina

z špecerijo, kolonijalnim blagom, delikate-
sami in mineralno vodo.

463

TRAUN & STIEGER v Celji.

Bilanca okrajne hranilnice v Konjicah

Aktiva

za leto 1901.

Pasiva

Fol. glavne knjige		Vrednost v kronah		Fol. glavne knjige		Vrednost v kronah	
		K	h			K	h
5	Hipotikarni posojilni konto	671.971	73	4	Konto interesentov	649.847	43
13	Okrajni „ „	2.000	—	14	Konto posojila štajerske hranilnice . .	95.279	54
6	Efektmi „ „	7.916	—	2	Konto rezervnega zaklada	135.007	44
7	Konto korent	159.768	55				
18	Konto pošne hranilnice	191	96				
9	Obrestni konto per Saldo	15.137	07				
17	Posojilni konto (Vorschuss-Konto) . .	80	—				
15	Konto posestev	14.000	—				
11	Konto inventarja	740	18				
3	Konto kase	8.328	94				
	Skupaj . .	880.134	43		Skupaj . .	880.134	43

Konjice, dne 31. decembra 1901.

Josef Putschnigg m. p.
predsednik ravnateljstva.

Dr. Mihael Lederer m. p.
pravni konsulent.

Fritz Sorger m. p.
uradnik občinske hranilnice v Gradcu.

Gottfried Hasenbichel m. p.
tajnik.

Pregledano in potrjeno:

Konjice, dne 25. aprila 1902.

Dr. Adolf Kadiunigg m. p.

Dr Rudolf Lautner m. p.

Karl Jaklin m. p.

držav

Priporo-
metri

se poš
1 par n
zbitimi
par že
4 pari
proti p

Jun

Stavbinsko Dietrich Dickstein & Wilhelm Higersperger
 arhitekta in mestna stavbinska mojstra, **Celje**, Ringstrasse 10
podjetje. priporočata se za **prevzete in izvršite** vseh v njiju stroko spadajočih del. Pojasnila na željo radovoljno. Načrte (plane) in tehnične nasvete po najkulantnejših pogojih.

Vsakemu poljedelcu se priporoča
 „dr. P. Schuppli-ja navodilo za živino-
 rejske tečaje na Oberhofu“.

V tej knjigi se nahajajo poučljivi predpisi
 in nauki o živinoreji in živinovzgoji, mle-
 karstvu in sirarstvu.

Dobiva se v vsaki knjigotržnici po nizki ceni.

Carl Hantich
 državno izprašani nadlogar, gozdarski zemljemerec
 in oblastveno potrjeni civilni zemljemerec
 v Mariboru
 Priporoča se v zanesljivo izvrševanje vseh v geo-
 metrično in gozdarsko svrhu spadajočih del. 607

4 pari čevljev
 za samo 2 gld. 50 kr.

se pošljejo le zaradi nakupa velike množine za tako nizko ceno. 1 par moških, 1 par ženskih čevljev, rujavih za vezati, z močnimi zbitimi podplati, najnovejše oblike; dalje 1 par moških in en par ženskih modnih čevljev z obšivom, elegantni in lahki. Vsi 4 pari za 2 gld. 50 kr. Pri naročilu zadostuje dolgost. Pošilja se proti poštnemu povzetju. Zaloga čevljev

Jungwirth, Krakov 21. Poštni predal 29.
 Neugajajoče se vzame takoj nazaj. 462

Pozor beciklisti, kro-
 jači in šivilje!

Popravila becikelnov, šivalnih strojev in polje-
 delskih strojev se najbolje in najceneje izvršijo.
V zalogi imam vedno nove vsakovrstne dele (Be-
 standteile) za stroje.

Prodajam poljedelske, gospodarske stroje na obroke
 iz najboljših tovarn.

Sem temeljito izvežban mehaniker, ker služboval sem
 že v Ameriki in na Angleškem.

Tudi imam v zalogi vedno že rabljene in
dobro ohranjene becikle od 30 gold. dalje.

S spoštovanjem **Anton Fink**
 mehaniker v **Ptuju, Postgasse šte. 14.**

535

W. Blanke

v Ptuj

glavni trg šte. 6 | ogerska ulica šte. 6
nasproti nemške farne cerkve. | nasproti velike vojašnice.

Tiskarna, knjigarna, knjigovoznica in trgovina s papirjem, šolskimi in pisarskimi potrebščinami na debelo in drobno.

C. kr. zaloga
šolskih knjig.

Zaloga
kart.

Vsaki čas velika zaloga vseh šolskih knjig v najnovejši izdaji kakor tudi trgovskih opisovalnih knjig za trgovce, vseh pisalnih in šolskih potrebščin, Eichmann-ovih pisank in risank, pisanega in svilnega papirja v vseh barvah, pisalnega in papirja za pisma v mapah in kasetah, prav po ceni; zavitkov, papirnatih vrečic papirja za zavijanje itd. itd. najboljše kakovosti in po nizkih cenah.

Na drobno in na debelo.

Zaloga vseh tiskovin

za slavne župnijske urade, šolska vodstva, obč. predstojništva itd. v dvojnem jeziku in vseh vrst kancelijskih potrebščin po nizkih cenah.

Izdelujejo se po ceni in hitro: trgovske tiskovine za trgovce in obrtnike in sicer: pisma, zavitki z natisom tvrtk, računi, vizitnice, naslovne karte, pečatne znamke za steklenice in pisemske zaklepe, štampilje iz kačuha in kovine.

Najbogatejša zaloga katoliških od škofijstva potrjenih

molitvenikov

v jako lepem vezanju in po raznih cenah.

Velika zaloga

slovenskih pripovednih knjig

zelo zanimivo in lepo za čitati. Vsaka zahtevana knjiga v vsakem jeziku, katera se v zalogi ne nahaja, se nemudoma preskrbi.

Razglednice

v najfinejši svetlotiskovni izvršitvi pošiljam jaz za K 35.— 1000 komadov in potrebujem k narejanju samo eno dobro fotografijo. Natisk na voljo, v nemškem ali slovenskem jeziku.

Gospodom trgovcem dovolim pri cenah veliki popust, ter prosim za prav mnogoštevilna naročila.

Mladi komi iz dežele, z dobrimi sprejmi v trgovino z mešanim blagom pri **Franc Gschella-tu** v Radečah pri Zidanem mostu. 633

Iščem majersko družino

za vinograd kateri leži v Halozah in sicer v Dežni pri sveti Trojici (Grossauerjev vinograd) Družina mora imeti najmanj 6 delavcev, mora razumeti vsako delo v vinogradu in najmanj eden od njih mora biti dobro izučen v požahatnenju ameriških trt. Ta mora zhati vsako delo v vinogradu popolnoma samostojno opraviti, tako, da se mu lahko zroči vinograd pri katerem je tudi sadjerejsko, živinorejsko in viničarsko znanje potrebno, popolnoma v roke. Z eno besedo on mora biti na mestu „šafara.“ Sprejme se samo pridna in poštena rodbina. Pismene ponudbe naj se pošlejo pod adresom: Gospa Matilde Heller, Breg pri Ptuj.

Na košček sladkorja vzame se, kadar je potrebno, 20 do 40 kapljic

A. Thierry-jevega balzama

da se doseže krč pomirujoči, bolečine polajšujoči in zelodec okrepcajoči učinek. Dobra biva se v lekarnah. — S pošto, poštnina prosto 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 kroon. Lekarnar **Thierry (Adolf) LIMITED**, lekarnar pri „Angelju varhu“ v Pregradi pri Rogasem Slatini. — Sviri se pred ponarejanjem in naj se na v vseh kulturnih državah registrirano zeleno nunsko znamko, in na v klobučku zaklopek s vtisnjeno „Allein echt“, kot dokaz pristnosti

Prosimo, pridite gledati

Karl Penteker

urar, srebrar in zlatar glavni trg št. 1 Ptuj glavni trg tik mesarja gospoda Luttenbergerja priporoča svoje

ure, prstane, verige, žice za ure in uhanje

Vse po najnižji ceni.

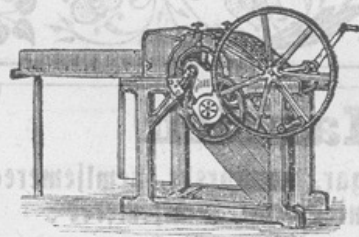
Za vse ure se jamči. Švicarske žepne ure iz nikelnja za tri goldinarje in dražje. Srebrne žepne ure od 4 gold. 50 kr naprej. Budilnice za 1 gold. 50 kr. in više. Vsa popravila se točno in hitro izvršijo in se za nje jamči.

598 Opozarjam še mojo bogato zalogo uhanov in prstanov iz srebra, zlata in drugih kovin. Srebrni prstani za zaročence od 40 kr. naprej

Osle, brusne kamne za srpe in kose priznane najboljše za 100 kosov 8 K. en poštni zavoj z 15 kosi franko K. razpošilja po povzetju J. Razboršek, Šmartno pri Kranjskem.

Tovarna za poljedelske stroje

C. Prosch-a v Celovcu

priporoča izboljšane **vitále** (Göpel) mlatilnice z najnovejšimi podlagami (lagerji), lahko tekoče

Dalje stroje za rezanico delati, trijerje mline za šrot.

Kupeu se postavi vsak stroj na njegovo železnično postojnino prosto. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki se pošljejo poštine prosto in zastonj.

Vinske sode

vsake velikosti, močne, od vina izpraznjene, največ od 600 do 650 litrov, razpošilja na vsako železnično postajo po 12 goldinarjev.

J. Kreinigg, trgovec v Žalcu.

Najizvrstnejši in priznано najboljši
plugi iz jekla na 1-, 2-, 3- in 4-rezala, in
brane za travnike in mah, razdeljene in diagonalne,
 poljski valarji, obročasti in iz gladke plehovine,
stroji za sejanje „Agricola“,

stroji za košnjo in žetev, za mrvo, deteljo in žito,
 grablje za seno in žetev, za obračanje mrve,
 patentovani sušilni aparati za sadje, prikuho i. t. d.

Preše za vino in sadje, kakor tudi za vsako porabo,
 mlini za sadje in grozdje,
 stroji za obiranje grozdja,
stroje za rezanico,
 na valjčkih in z mazljivimi tečaji,
 jako lahko za goniti pri čimur se prihrani 40% moči.

Mline za debelo moko,
 reznice za repo,

Ustanovljene 1872.

Odlikovana s čez 490 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svotilni na vseh večjih razstavah.

Ilustrovani katalogi in mnoga priznanska pisma brezplačno — Zastopniki in predajalci se radi sprejmo. Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. 553
 Dobivajo in ogledajo se tudi pri **Franz Makesch-u** v Ptuj.

stroji za mlatiti s patentovanimi valjčkimi, okroglimi
víteli (kupje) in mazljivimi tečaji na roko, na vital in za na par.

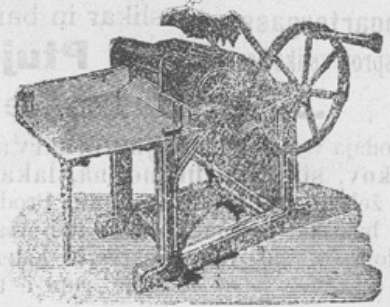
Najnovejši mlini za čiščenje žita | trijerji za roškanje | turšice.
 za naprego 1 do 6 živinčet.

Samotvorne patentovane
 brizgalnice za pokončavanje
 grenkulje in trtne uši

„Syphonia“,

prenesljive
 štedilne peči,

parniki za krmo,
 preše za seno in slamo
 na roko, pritrdljive in za
 prepeljati,

kakor tudi vse druge poljedelske stroje izdeljuje garantovano po
 najnovejši in pripoznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in fužine na par.

850 delavcev.

Dunaj, III Taborstrasse št. 71.

Adolf Sellinschegg
 špecerijska trgovina „k zelenemu vencu“
 v Ptuj
 kupuje vedno
vsakovrstno frišno sadje
 jagode, maline, črešnje, višnje,
 jabolke, hruške, slive, breskve,
 marelice, ringle, špindlinge,
 kutine, kostanje, orehe, grozdje,
 jajce, krompir, luk, česen, vsa-
 kovrstni fižol, maslo, frišno
 surovo maslo (puter), med, če-
 belni vosek, posušene gobe, hren,
 salato, murke, zelje, leneno in
 repno seme, živo in pitano pe-
 rutnino, suhe hruške, suhe
 črešnje, suhe slive in jabločne
 krljice i. t. d.
vse to po visokih cenah.

Dobra gostilna.

gospodarstvom (ekonomijo) v Derbešivesi pri Pliberku na Spodnjem
 nem se pod dobrimi pogoji proda ali odda v najem. Ta gostilna
 v zdravem kraju tik deželne ceste med mestom in železnično po-
 Pliberk, od obeh teh krajev 10 minut oddaljena. To gospodarstvo
 na ces. kr. žreščarijo, žago na vodo pri hiši. Posestva so čisto blizu
 na ravnem. Natančne podatke daje lastnik **Georg Stässer** v Der-
 bešivesi pri Pliberku na Spodnjem Koroškem. 561

Dobre cenene ure
 s 3letnim pismenim jamstvom razpošilja
 zasebnikom
HANNS KONRAD
 tovarne za ure in eksportna hiša zlatnin
Most (Brüx) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka	gld 3-75
Prava srebrna remontoarka	5-80
Prava srebrna verižica	1-20
Nikelnasti budilec	1-95

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate
 in srebrne medalje razstav ter tiroč in tisoč pri-
 znalnih pisem.

Ilustrirani katalog zastojin poštine prosto. 510

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekla-
 danja v New York in v Philadelphia. — Dobra hrana.
 — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:
 Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji
 ali
Ant. Rebek, konc. agent
 v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34. 537

Pepel od skurjenega lesa kupuje
W. Blanke v Ptuj.

Trgovina z barvami in ščetinarstvom.

J. Sorko

Ungartorgasse 4 slikar in barvar Herrengasse 10
nasproti velike kasarne. **v Ptuj.** zraven Osterberger-ja.

Najnižje cene!

Prodaja vsakovrstnih oljnatih barv (farb), firneža, terpentina, lakov, sikatifa, brunolina, laka za polituro, laka za usnje in železo, papirja za fladrati. Prodaja šablon, zlate, srebrne in bakrene bronce, kakor tudi vsakovrstne suhe barve. V zalogi so vsakovrstne barve, s katerimi lahko vsak sam barva stofe, rute i. t. d.

Ščetinarsko blago.

Priporočam vsakovrstne pinzelne in pripravo za lazuro, krtače, za obleko, krtače za glavo, za čevlje snažiti; konjske krtače iz čiste konjske žinje, krtače za govedo snažiti, gobe za vozove snažiti, gobe za šolarje, pasje biče, gajželnike, vso pleteničarsko blago i. t. d.

Zidarjem, mizarjem, sedlarjem i. t. d. dovolim posebno znižane čene.

Prevzamem tudi vsakovrstna slikarska in barvarska dela.

584

S spoštovanjem

J. Sorko.

Ptujsko kopališče

Gorna dravska ulica v Ptuj.

Vsaki dan kopele v banjah, pršne in mrzle kopele.

Vsaki torek, četrtek in v soboto soparne kopele in sicer ob pol eni uri popoldan. — Soparne kopele imajo take vspehe kakor krapinske toplice. Daljša pojasnila daje gosp. Jos. Rasimir in v kopališču samem.

Stavbinsko podjetje.

Ladislaus Johann Roth

inženjer in oblastveno aut. mestni stavbenški mojster

Gartengasse (hotel Strauss) Celje Gartengasse (hotel Strauss)

Stavba mostov iz kamna, cementa in železa, tudi stavba mostov za silo.

Vodna stavba: stavba turbin, jezov in zatvornic iz lesa, kamna in cementa, kakor reguliranje potokov in rek, varstvena naprava obrežij, priprave za osuševanje, sploh vsa vodna dela v vsakem obsegu.

Razen teh del prevzema ta firma tudi brezhibno postavljanje masin in druga fundamentna dela iz petona, trotoarje, petona, petonska tla, tlakanje z ali brez da bi se plošče priskrbele, kakor tudi vse v to stroko spadajoča dela. — Poje in proračune podeljuje firma na željo radovoljno in po najkulantnejših pogojih.

Stavbinsko podjetje Ladislaus Joh. Roth

inženjer in oblastv. aut. mestni stavbenški mojster.

523

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Pauko.

Tisk: W. Blanke v Ptuj.

G. kr. priv.

tovarna za cemen

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovlja

priporoča svoj pripoznano izvrsten Portland-cement v vsi enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in hitektovalcev določene predpise gledé tlakovne in odporne tudi daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznane vrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslavitejših trdk so na razpologa

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

Redka prilika.

Čudovito

400 komadov za 1 gld. 80

1 dražestno pozlačena ura z verižico, s 3letnim jamstvom, 6 žepnih rut, 1 svetovno patentovani žepni tintnik od nikla, 1 mašina za slike, obsežajoč 36 najlepših slik sveta, 1 mašina za računanje, katera izračuni samo najtežje eksemple, k temu eno navodilni sovnik za pisma, poraben za vsakogar, 5 kom. najlepših 5 kom. čudovitih prerokovanj egiptovskih prerokovalcev, ki veliko smeha, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumb iz dobrih tentovana zapon 3/4 zlata, 1 prijetno dišeče toaletno milo, 1 zrcalo, 1 prakt. žepni nožič, 1 ff nastavek za smotke z jantaron, 1 moški prstan s inuit. žlahtnim kamnom, 20 komadov pisarniških metov in še 300 raznih v gospodinjstvu neizogibno potrebnih pr. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja proti povzetju ali če se denar naprej pošlje, samo 1 gld. 80 kr. siljavnico Ch. Jungwirth, Krakav, A. Risiko izključen. Za ne se vrne denar.

Sadna drevesa

iz preskušanih lastnih dre

sicer: jabolke po K 1.— do

hruške po K 1.20 do 1.60

boren jabolčnik iz lastnih kletij od 14 do 18 vinarjev za list

Oskrbništvo Marenberg (Gutsverwaltung Mahrenberg). Tam

tudi jorkširski plemenski prašiči.

Meščanska parna žaga

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v

zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi tako žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati

hati i. t. d.

Uredništvo i
v gle

Štajerc izh
datiran z

Do

Rokopisi s
najdalje do
tiče

Štev. 19

Gle

poslanc

Središč

v Čadra

pa doh

Dragi k

volitve

zborova

se mor

časopis

kakor

kalno

vsake

zborni

zaupan

G

misliti

kmeta

K

da bi k

zborov

se pri

marsik

zares

drugol

je hv